

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ОПШТИНА КРУШЕВО
СОВЕТ НА ОПШТИНА КРУШЕВО
Бр. 08-_____ 2023 ГОДИНА.

Врз основа на член 28 став 3 од Законот за заштита и благосостојба на животните („Службен весник на РМ“ бр.149/14, 149/15 и 53/16), член 36 став 1 точка 15 од Закон за локалната самоуправа („Сл.весник“ на РМ“ бр.5/2002), Советот на Општина Крушево на седницата одржана на ден _____ 2023 година, донесе:

П Л А Н
за контрола на популацијата на бездомни кучиња
на територијата на Општина Крушево
за период 2023 – 2024 година

1. ВОВЕД

Две годишниот план за решавање на проблемот со бездомните животни – третман на бездомните кучиња, односно нерегистрирани и регистрирани кучиња, затекнати на јавни површини без присуство на сопственикот, се базира на одредбите содржани во членовите 26, 27, 28, 29 и член 30 од Законот за заштита и благосостојба на животните („Службен весник на РМ,, бр. 149/14; 149/15; 53/16), во согласност со актуелната Годишна наредба за здравствена заштита на животните и обврските на општините кои произлегуваат од истиот закон.

Со овој План се утврдува стратегијата, активностите за третирање на бездомните животни, односно нерегистрирани и регистрирани кучиња затекнати на јавни површини без присуство на сопственикот, условите, организацијата и обемот на извршувањето, како и начинот на финансирањето, за планиран период од 2 години односно од 2023 – 2024 година, за кој период сметаме дека ќе успееме во обврската да ја ставиме под контрола популацијата на кучињата на територијата на нашата Општина.

За решавање на проблемот поврзан со зголемено присуство на бездомните животни, односно за контрола на нивниот број, од страна на Светската здравствена организација, како единствено ефикасен и одржлив е препорачан хуманиот начин на третирање на овие животни, т.е. нивната масовна стерилизација, вакцинација и повторно враќање на територијата од која се заловени, што ќе се уредува со носење на Годишни програми и дополнувања во Одлуката за комунален ред на Општина Крушево.

Поточно, со Планот и годишните програми се предвидува заловување и масовна стерилизација/кастрација и вакцинација на бездомните животни, т.е. сите животни дефинирани како слободни на одредена територија. По стерилизацијата/кастрацијата и вакцинација на животните истите се враќаат на територијата од којашто биле заловени и каде што продолжуваат да живеат. Поради порастот на популацијата, за најбрз загарантиран ефект препорачливо е 70% од кучињата во одредено географско подрачје да се стерилизираат/кастрираат во рок од 6 месеци.

Со 75% стерелизирани/кастрирани единки, процентот на напредок на популацијата станува 0%, по што бројот на кучиња природно почнува да опаѓа. По стерилизација/кастрација сите животни ќе се вакцинираат, ќе се обележат (ушна маркичка или чип), ќе се фотографираат и регистрираат.

2. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Општина Крушево како основен носител на Планот и Годишните програми и релевантен субјект во решавање на проблемот со бездомните животни на својата територија, ќе се раководи од следните принципи:

2.1. Принцип на континуитет – Повеќегодишниот План ќе се остварува со донесување и реализација на годишните програми, со градење на стратегија и ќе се надоврзува на останати проекти кои се претходно направени, усвоени и преименувани во оваа област (или алтернативно кои ќе бидат направени).

2.2. Универзален принцип – со Планот се предвидува повеќегодишно сеопфатно третирање и надминување/решавање на проблемите во врска со чувањето на животни од неодговорен однос кон животните, нивно неадекватно чување и неконтролирано размножување, како и напуштање и занемарување, проблеми кои се во најголема мерка главен причинител за зголемување бројот на напуштени животни. Од тие причини клучно е да се превземат мерки кои ќе резултираат со зголемување на одговорноста на сопствениците на животни.

Комуналната инспекциска служба ќе врши контрола на терен за спроведување на обврските на граѓаните, согласно дополнувањето на Одлуката за комунален ред. Од овие причини неопходно е да се изврши и дополнување на Одлуката за комунален ред на подрачјето на Општина Крушево, со кое ќе се уреди:

- Обврската за идентификација и регистрација на домашни миленици,
- Нивна заштита од суровост и занемарување, начин на сместување и чување под соодветни услови за секој вид на куче во сопствената дворна површина,
- Ќе се забрани непречено размножување на сопствените кучиња, освен во услови на регистрирана одгледувачница и
- Да се предвидат санкции за напуштање на миленик.

Општина Крушево во соработка со локалните образовни и социјални институции ќе ги запознава најмладите категории на граѓани со етички и законски обврски на сопствениците на миленици, преку едукативни предавања.

2.3. Принцип на одржливост – Планот воспоставува систем за контрола и со самото тоа намалување на популацијата на бездомни кучиња од населението во општината, со што трајно ќе се реши овој проблем, односно ќе има постојана контрола на него.

Образованието е едно од долгорочните позитивни решенија за контрола на бездомните животни, па затоа од фундаментално значење е промовирањето на едукативни кампањи насочени кон промовирање на непречена и конструктивна коегзистенција меѓу луѓето и животните и одговорен однос кон животните. За да се постигнат споменатите резултати, потребно е во овие кампањи покрај сопствениците на животни, да се вклучат сите категории на граѓани (возрасни, млади и деца), со вклучување на сите релевантни чинители (на пример училиштата и медиумите), како и луѓето кои работат со животни. Главни аспекти се однесуваат на следново:

- Да се воведе концептот на одговорно сопствеништво, важноста од стерилизација, вакцинација, идентификација и регистрација;
- Да се поттикнат сопствениците да се стерилизираат, вакцинираат, да ги идентификуваат и да ги регистрираат своите миленици;
- Да се поттикнат и промовираат најдобрите практики од соседните земји;

- Да се промовира одговорна грижа за „маалскитежж - бездомни кучиња;
- Да се едуцираат граѓаните и да се промовира почитувањето на биолошките, психолошки и етиолошки потреби на милениците;
- Да се поттикни волонтерството во прифалиштата за кучиња и одговорното владување;
- Да се обесхрабри купувањето на домашни миленици;
- Да се поттикнат луѓето да пријавуваат малтретирање, злоупотреба и убиство на животни до соодветните органи;
- Да се обучат луѓето кои работат со животни (како во прифалиштата, така и на улиците).

2.4.Принцип на соработка – Планот се реализира преку заеднички напори и соработка на релевантните државни и локални власти, ветеринарни организации, комуналните претпријатија и пред се здруженијата за заштита на животни.

3. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНОТ

Главна цел на Планот на контрола над популацијата на бездомните кучиња во Општина Крушево, ефикасно, одговорно, хумано, трајно надминување на проблемот со што ќе се гарантира здравствена заштита и јавната безбедност на населението и спречи создавање/прилив на нови кучиња на улица преку:

1).Спроведување на стратегијата „залови – стерилизирај – вакцинирај – врати “ на бездомните кучиња и сите кучиња кои се затекнати слободни на улица и

2).Комплементарност со друг вид мерки предвидени во рамки на Одлука за комунален ред и/или друг вид правни акти во надлежност на општината, со кои ќе се поттикне и дефинира одговорното чување на домашни миленици (забрана за неконтролирано размножување на милениците освен во услови дефинирани со Законот за заштита и благосостојба на животните и забрана за нивно напуштање).

Со спроведувањето на две годишниот план се воспоставува т.е. гарантира минимална и контролирана бројка на напуштени кучиња на јавните места кои ја штитат локацијата од прилив на нови единки (непознати на населението, репродуктивно способни), со што ќе се избегнат непријатностите и потешките последици за граѓаните и самите животни.

Контролата на популацијата на бездомните кучиња првенствено се постигнува со стерилизацијата/кастрацијата, вакцинација, обележување и повторно враќање на животните на територијата од која што биле заловени, и е метода од суштинска важност за контрола на прекумерната бројност. Со тоа се превенираат несакани раѓања, нема непотребни трошоци за долготрајно стационирање на животните во прифатилиштата, се избегнува нехумано усмртување кое проблемот само го продлабочува. Стерилизираните – кастрираните кучиња повеќе не се размножуваат, се разбива појавата на глутници кои се резултат на женки во циклус, се урамнотежува хормонален статус на животните, случаите на каснувања опаѓаат за 95%. Кучињата се вакцинирани, прочистени од внатрешни и надворешни паразити и здрави. Се воспоставува контрола на теренот при што се исклучува можноста за појава на беснило. Обележаните кучиња се познати на населението и имаат поголеми шанси да се вдомат.

Вратени на локацијата од која се заловени ја чуваат локацијата локацијата од миграција на други единки со што се превенираат болести и зарази. Трошоците се еднократни и разумни, нема непотребни трошоци за долготрајни стационирање на животните во прифатилиштата.

Со позитивни законски акти кои ќе го опфатат одговорното сопствеништво и примена на системска стерилизација/кастрација, проблемот се решава ефикасно, хумано и трајно.

Залови – стерилизирај – вакцинирај – врати,, е востановена како единствена ефикасна стратегија и од страна на Светската Здравствена Организација.

Напорен сегмент битен за постигнување на правилна контрола на популацијата на бездомни животни е едукација на населението и промовирање мерки за стерилизација на кучиња од страна на нивните сопственици во согласност со важечките законски прописи и мерки против напуштање животни (трајно обележување чипови и регистрација на сопствениците на кучињата, едукација на сопствениците, казнување за неодговорните сопствениците).

4. ПРЕДМЕТ НА ПЛАНОТ

Предмет на Планот е определување на мерки и активности што треба да се превземат во период од 2023 и 2024 година за ефикасна контрола и заштита на популацијата на бездомни кучиња.

Активностите за хумано третирање на бездомните кучиња-скитници на територијата на Општина Крушево подразбираат:

- Заловување на кучињата;
- Транспорт до прифатилиште;
- Прием и преглед од доктор по ветеринарна медицина;
- Лабораториско испитување на заразни болести согласно прописите од областа на ветеринарното законодавство, вклучувајќи испитување од болеста лајшманиоза;
- Ветеринарно медицински третман на кучињата, овариохистеректомија и орхиектомија;
- Постоперативно сместување и нега;
- Вакцинација и дехелментација;
- Спроведување на тест за социјализација;
- Идентификација и водење евиденција;
- Враќање на заловените кучиња на реонот на нивно заловување или вдомување на кучињата;
- Еутаназија на кучињата согласно прописите од областа на ветеринарното здравство;
- Едукација и подигнување на јавната свест кај населението.

4.1. Заловување и транспорт

Процесот на заловување на бездомните кучиња претставува првата активност која е директно изложена на судот на јавноста. Квалитетот на заловувањето, однесувањето на персоналот кон јавноста и особено кон заловените животни може да даде позитивна слика за целата активност, но од друга страна, некоректно сработено, може да ги траумира животните, изложи на физичка и психолошка болка, а последователно и да предизвика многу несакани реакции од лицата во непосредна околина кои се грижат за кучињата и случајните минувачи.

Заради тоа, изборот на персоналот треба да биде соодветен на самата процедура, лицата треба да бидат обучувани и сертифицирани за користење на методите за хумано заловување, но пред се да не се чувствуваат анимозитет и прерасуди кон бездомните кучиња, како и да се способни да контактираат со луѓето на начин кој нема да ја компромитира акцијата.

Работниците ангажирани за заловување на бездомните животни треба да се опремени со соодветна униформа и средства за лична заштита, како и опрема: соодветно возило и приколка, јамки и мрежи за заловување, пушка (сафари) за привремено успивање со средство за временна парализа – успивање, корпи – кафези за транспорт, околувратници и водилки. На лице место се врши теренска идентификација на посебни обрасци за евиденција и идентификација – секое

заловено куче веднаш се евидентира, се заведуваат податоци за животното како раса, пол, старост, особени знаци, место на заловување и др.

Транспорт од местото на заловување до прифатилиште, се врши со специјално возило опремено со соодветна опрема за сместување на животните.

4.2. Престој во прифатилиште, ветеринарно медицински третман и понатамошно постапување со третираните кучиња.

Заловените кучиња се транспортираат до прифатилиште, кое е регистрирано и има одобрување од Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Македонија.

Прифатилиштето треба да обезбедува елементарни услови за спроведување на соодветни мерки и персонал за ефикасна заштита на животните, редовно хранење и напојување и доколку е потребно лекување на животните.

Кучињата се сместуваат во просториите за прием во кои се врши набљудување на кучињата од страна на договорот по ветеринарна медицина кој врши преглед на заловени кучиња и ги спроведува сите мерки согласно закон и тој одредува кои од нив ги исполнуваат критериумите за еутаназија.

Медицински третман на здрави кучиња ќе се врши на следниот начин:

Сите клинички здрави животни се транспортираат до Ветеринарно друштво кое е одобрено од Агенција за храна и ветеринарство за ветеринарно медицински третман на бездомните кучиња од прифатилиштето, за што треба да се поседува валиден склучен договор, односно во посебен дел за оперативнo и болничко лекување во прифатилиштето доколку го поседува. Сите животни кои по мислење на ветеринарен доктор ги исполнуваат критериумите за операција се оперираат-стерилизираат. По завршената операција и пост оперативнo опоравување животните се враќаат назад во прифатилиштето, односно во делот за престој во прифатилиштето каде се врши нивно редовно хранење и постојан надзор од страна на обучени лица.

Прифатилиштето се одржува согласно санитарно-хигиенските прописи: боксовите во прифатилиштето редовно да се чистат, се врши дезинфекција и дезинсекција, а по потреба и соодветна дератизација на целиот простор. Изведувачот на програмата е должен да склучи договор со овластен оператор за нештетно отстранување на лешеве и нус производи од животинско потекло, во специјално изградена гробна јама на соодветна комунална депонија, а исто така ќе ги собира и транспортира фекалиите/отпадот од прифатилиштата.

Непосредно при напуштање на прифатилиштето кучињата се вакцинираат против болеста беснило и се третираат со средство против ендopаразити и ектопаразити. Третираните кучиња и обележани со микрочип се враќаат во реонот на заловување или се вдомуваат, а вдомените се регистрираат во ветеринарно информативен систем.

Приоритет ќе се дава на вдомување на животните.

Еутаназија ќе се врши:

-Во согласност со важечките законските прописи и наредби,

-Кога животното е заболено од зараза или паразитска болест која може да се пренесе на други животни или луѓето, животното е заболено од други болести кај кои лечењето е долго или со несигурна прогноза, тешко повредени животни, животни кои видливо страдаат или стари изнемоштени животни,

-Кога кучињата претставуваат опасност кон луѓето или другите животни и

-Кога кучињата поминувале минимум временски период за исцрпување на можноста за вдомување.

Спроведување на тест за социјализација од страна на лица кои се овластени од Агенцијата за храна и ветеринарство.

4.3 Едукација и подигнување на јавната свест кај населението

Подигнувањето на јавната свест е клучна за справување и хуман третман на кучињата скитници. Промовирање на разни форми на комуникација со граѓаните, спроведување едукативни и промотивни активности за подигнување на јавната свест за постапување со бездомни кучиња, организирање акции и настани за вдомување на кучиња, се важен дел кој на подолг рок ќе го ограничи бројот на кучиња на улица и ќе овозможи одржливост на планските активности.

5. ОБЕМ НА АКТИВНОСТИ

Планот предвидува, согласно со финансиските можности на општината, интензитетот на заловување и третирање на бездомните кучиња на територија на општината Крушево, да изнесува околу 50 кучиња на годишно ниво, а капацитетот на сместување во прифатилиште да ги исполнува условите за сместување до 10 бездомни кучиња/месечно.

Планираните активности ќе се извршуваат првенствено на подрачјето на градот Крушево. Приоритет ќе биде централното градско подрачје и реоните каде се наоѓаат културно историските знаменитости. Активностите ќе се спроведуваат и во населени места во кои ќе се забележат поголем број на кучиња.

Согласно Планот, сите подетални активности ќе се предвидат во Годишни програми за контрола на популацијата на бездомни кучиња на територија на Општина Крушево.

6. БУЏЕТ И ФИНАНСИРАЊЕ

Активностите кои се предвидени во Планот, а ќе бидат подетално опишани во Годишните програми, ќе се финансираат од Буџетот на Општина Крушево за планираниот период 2023-2024. Општина Крушево ќе врши трансфер на средства на изведувачот на програмите, избран на јавен повик.

За 2023 година Општина Крушево планира сума од 280.000,00 денари.

За 2024 година Општина Крушево планира сума од 280.000,00 денари.

7. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Планот за контрола за популацијата на бездомни кучиња на територијата на Општина Крушево, за период 2023-2024, ќе се применува по одобрување на истиот од Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија и донесување од страна на Советот на општината.

Надзор над реализацијата на Планот ќе врши Одделението за инспекциски надзор во Општина Крушево.

Совет на Општина Крушево
Претседател,
Андреј Николоски, с.р.